

RA FILIPENSE RÁ CARTA RA APOSTOL NSAN PABLO NÚ'A BI 'YOPABI YA GAMFRĪ ME FILIPO

Ra apostol Nsan Pablo mi ofadi bi 'yopabi ya gamfri me Filipo

¹ Núga drá Pablo ne ra cu Timu, yá 'begoguihe ma zi Hmuh_u ra Jesucristo, dí op'a'ihē nuna carta gatho'ih_u zi cuh_u guí 'buh_ub_u ja ra hnini Filipo, ne guí camfrih_u ma zi Hmuh_u ra Jesucristo, ne gatho'ih_u gyá ndah_u de ra nija ne nú'ah_u gyá masteh_u.

² Ajuá ma Dadah_u ne ma zi Hmuh_u ra Jesucristo da jap'a'ih_u ne da max'ah_u pa gui 'buh_u te rá 'ñentho.

Ra apostol Nsan Pablo apabi Ajuá po ya gamfri

³ Ora dí beni de gue'ah_u dí umba njamádi Ajuá por gue'ah_u.

⁴ Y ora dí apabi Ajuá, dí apabi co ndunthi ra johya pa cada 'na de gue'ah_u,

⁵ ngue'a desde gá camfrih_u rá maça noya Ajuá asta nubya, xcá faxcah_u pa xa ntunga nura maça noya'a.

⁶ Nuga dí camfri gue nu Ajuá to'o xa mudi xa pa't'a ri 'muh_u, ma da sigui da 'yot'a njab_u pa sta yopa penga ma Zidadah_u ra Jesucristo ya gri 'buh_u xá hño ja rá thandi'a.

⁷ Y xá hño nú'a stá beni de gue'ah_u, ngue'a xi dí pe'ts'ah_u ndunthi ra hmáte, y ngue'a xi guí

faxcah_u co nú'a ra 'bɛfi xa 'racagui Ajuá pa dí ñanga ra maça noya ne pa dí mā gue go gue'a majuañi, masque dí ofadi o dí 'bai ja yá thandi ya nda.

⁸ Ajuá pađi xá hño gue nuga nts'ɛdi dí beñ'ah_u co nuna hoga hmäte xa 'racj_u ma Zidadah_u ra Jesucristo.

⁹ Dí apabi Ajuá pa ma'na da zi'ta ri hmätéh_u, ne ma'na gui pɛ'tsh_u ra hoga mfadi pa gui paḥ_u ma'na xá hño nda'a gue'a ri ho Ajuá.

¹⁰ Njab_u da za gui paḥ_u gui huanh_u nzantho nú'a xá hño, ne gui pɛ'tsh_u 'nara te strá nt'axi, y njab_u hinto da za te da mā de gue'ah_u nu stí yopa menga ma Zidadah_u ra Jesucristo nuua ja ra ximhai.

¹¹ Njab_u dí tø'mi gue ra Zidada Jesucristo da 'yøt'e pa da hneca ya hoga 'bɛfi ja ri teh_u. Y nú'a ra hoga 'bɛfi da hnequi ja gue'ah_u go gue'a ngu 'nara hoga sofo pa rá nsunda Ajuá, pa njab_u ma'na da t'e'tsua rá nsu'a.

De ga 'bucua, nzantho ga øt'e nú'a go rá paha ra Zidada Jesucristo

¹² Ma zi cu'ih_u dí ne gui paḥ_u xá hño gue gatho nú'a xa t'øtcagui gue'a ma'na xa umba ra ts'ɛdi ra maça noya.

¹³ Hangué gatho nuya soldado 'bucua hab_u ja ra ts'utbi, ne gatho ma'ra ya ja'i, pađi gue nuga xa jocagui fadi po rá ngue ra Zidada Jesucristo.

¹⁴ Y hangue por guehna ndunthi ya cu ma'na xa g_u ra ts'ɛdi pa xa mambabi rá noya Ajuá nsinque ra ntsu, ne ma'na xa nja yá jamfri ja ra Zidada.

¹⁵ Nuga dí pađi xá hño gue 'ra de gue'u ña de ra Zidada Jesucristo ngue'a ri hyøca nú'a dí pɛfi,

ngue'a nu'ú ne go da uadi nú'a da mañ'u. Pe nú'u ma'ra ha, mambabi rá noya Ajuá co yá mfeni xá nt'axi.

16 Pe nu'u tó'o ri hyøca nú'a dí pefi, mamba rá noya ra Zidada Jesucristo pa yá hñose'u ne pa da t'embi gue go ma'na ri mpefi'u. Nu'ú øt'a njabu hønse pa ma'na da hyondga ra ñu núbya de dí oua ja ra fadi.

17 Pe nu'u ma'ra ha, mamba rá noya Ajuá co ndunthi ra hmate ngue'a paði'u gue nuga dí 'bucua pa ga ñambabi rá maça noya Ajuá.

18 Pe hinte rí 'yø'tuabi de nú'a gra ña'u. 'Bu mañ'u con gatho yá mui o hina, pe xi drí johya ngue'a ma'na rí ntunga rá noya ra Zidada Jesucristo.

Ne ma xi ga johya ndunthi,

19 ngue'a nuga dí paði gue núna dí thogui ma ga pøni xá hño, ngue'a guí faxcahu guí aphu Ajuá por gueque, y nurá Maça Nðahi ma Zidadahu ra Jesucristo ri 'racagui ra ts'edi.

20 Nuga hindí ne ga ntsa, dí ne ga ña con gatho ma jamfri, ngu xi stá nja nzantho. Ne dí ne ma'na da hnequi rá ts'edi ra Zidada Jesucristo ja ma 'mui, hinte rí 'yø'tuabi 'bu ga tu o ga sigui ga nte.

21 Ngue'a nuga 'bu ga sigui ga 'bucua ja ra ximhai, gue'a pa ga øt'e nú'a go rá paha ra Zidada Jesucristo, y nu'bu ga tu, ma grá hanga ma thaha.

22 Pe nu'bu ga sigui ga 'bucua ja ra ximhai, ga mpefi pa da gamfri ma'ra ya ja'i, hangue hindí paði nda'a ga beni, ua ma'na xá hño ga sigui ga nte, o ma'na xá hño ga tu.

23 De ri yoho hindí paði nda'a ga beni. Nu'a dí nehma, ga ma de guecua pa ma ga 'bu'be ra Zidada

Jesucristo nuni mahets'i, ngue'a pa gueque gue'a ma'na xá hño de gatho.

²⁴ Pe dí paði gue ma'na xá hño pa gue'ah_u ga sigui ga 'bucua.

²⁵ Hangue dí paði gue ma ga sigui ga 'bucua con gue'ah_u pa da za ga fax'ah_u pa ma'na da nte ri jamfrih_u ne ma'na gui johyah_u.

²⁶ Hangue nu xcrí yopa hyandgaguih_u ga yopa 'bui con gue'ah_u, ma xi gui xøcambenih_u ma Zidadah_u ra Jesucristo ngue'a ma ga 'bui ma'na'qui con gue'ah_u.

²⁷ 'Yøth_u ra ts'edi gui 'yoh_u xá hño ngu nú'a mą́ga rá noya ra Zidada Jesucristo. Y njab_u tsa ga mab_u ga c'a'ts'ah_u o hina, pe ya ga øde gue gri 'bah_u xá hño co 'nada ra mfeni ne gri mpɛfih_u mahyɛgui co ndunthi ra ts'edi pa gui ñañh_u nú'a ra jamfri xcá hñanih_u de ra maça hoga noya.

²⁸ Ne oxquí hoph_u da pi'ah_u nú'u to'o ri ɯtsa'ih_u, ngue'a nu stí hyandi'u gue hingri tsuh_u, njab_u da baði'u gue ma da 'mɛdi'u, pe nu'ah_u gui paḥ_u gue co rá ts'edi Ajuá xa pøhø'ih_u.

²⁹ Ngue'a Ajuá bi hñux'ah_u hingue hønse pa gui camfrih_u ma zi Hmuh_u ra Jesucristo, nehe pa gui thoh_u ya nt'ɯtsate po rá ngue'a, y nú'a guí thoh_u gue'a 'nara dą́nga hño pa gue'ah_u.

³⁰ Guí paḥ_u gue nuga ne nu'ah_u mahyɛgui drí ñambah_u rá noya Ajuá, y ya gá paḥ_u xá hño gatho nú'a stá thogui pa dá ñani'a, ne ya xcá øh_u te gatho dí thoguiba.

2

Ra Zidada Jesucristo bi 'ñe bi nja'i, ne 'mɛfa Ajuá

bi umba 'nara nsu xi ra dangui

¹ Nu'ah_u xa nup'a ri mfenih_u numa zi Hmuh_u ra Jesucristo, ne xa hup'a ri m_uih_u co rá hm_uate'a, ne ra Maça Ndahi 'b_ui con gue'ah_u, ne xa t'a'ah_u ra hm_uate ne ra huecate.

² Hangué 'b_uh_u co 'nada ra mfeni ne co 'nada ra hm_uate, pa njab_u ha, gui hubgah_u ma m_ui pa ga johya.

³ Ote guí øth_u pa ri hños_ueh_u, nixi pa gui pønga ri hmih_u. Ne ogrí 'ñexas_ueh_u. Nu'a gui 'yøth_u, 'ñe'tsuah_u yá nsu ma'ra.

⁴ Oguí hoñh_u ra hño pa gue'as_ueh_u, hyoñh_u pa ma'ra nehe.

⁵ Beñh_u ngu bi benga ma zi Hmuh_u ra Jesucristo himbi 'ñets'i.

⁶ Ngué'a nu'á masque go gues_ué'a Ajuá, pe bá tsop_u rá nsu nú'a mbi p_ué'tsa nuni mahets'i masque mri mandani'a mahy_uεgui co rá Dada.

⁷ Pe bá tsogui rá nsu pa bi e bi nja'i nuua ja ra ximhai, ne asta bi nja ngu 'nara 'b_uεgo, ne bi m_ué'tsa rá 'bai ngu rá 'bai 'nara ja'i.

⁸ Y ya de mi 'b_uacua, bi 'm_ui ngu himri 'ñepi da 'm_uhma, y bi 'yø'tua nú'a go rá paha rá Dada asta xi bi du, ne nurá du'a xi xmá nts'o, ngué'a bi du ja 'nara pont'i.

⁹ Hangué Ajuá bi umba 'nara nsu xi ra dangui, ne bi hñu'mba 'nará thuhu nú'a ma'na ja rá nsu de gatho ya thuhu.

¹⁰ Pa njab_u ma da ndandiñahmu ne da xøcambenibi rá thuhu ra Zidada Jesu maxøgue gatho nú'u bí 'b_ui mahets'i ne nú'u 'b_uacua ja ra ximhai ne nú'u 'b_ui rí nga'ti de ra ximhai.

11 Y gatho'ᵐ ma da 'ñena gue ra Jesucristo go gue'a ma zi Hmuhᵐ pa ma'na dra nsunda Ajuᵐ ra Dada.

Nu'ᵐ tó'o xa gamfri go gue'ᵐ nja ngu 'nara ñot'i ri yot'a ja ra ximhai

12 Ma zi cu'ihᵐ, ngu gá nhyoga'yødehᵐ nu ndá 'bui con gue'ahᵐ, dí ne nehe núbya dí 'bui yabᵐ de gue'ahᵐ gue ma'na gui 'ramanuhᵐ gui nhyoga'yødehᵐ. 'Yøthᵐ xá hño gatho nú'a rí 'ñepi gui 'yøthᵐ ngue'a xcá mpøhøhᵐ, ne nsuhᵐ ja rá thandi Ajuᵐ.

13 Ngue'a Ajuᵐ go gue'a ri 'ra'ahᵐ ra ts'edi ne ya hoga mfeni pa gui 'yøthᵐ nú'a xá hño, ngu nú'a ne'a.

14 Gatho nú'a gui 'yøthᵐ, 'yøthᵐ nsinque gui nøntehᵐ ne nsinque gui ntsanoyahᵐ,

15 pa hinto da zᵐ't'ahᵐ ni 'nara ts'oqui. 'Buhᵐ xá hño co ri mfenihᵐ strá nt'axi, ngue'a yá bᵐtsi'ihᵐ Ajuᵐ, masque guí 'buhᵐ madetho de ya ts'o'mui gá ja'i nú'ᵐ hinxá nt'axi yá mfeni. Nuni ja da hnecni ri hoga'muihᵐ ngue'a nu'ahᵐ guí njahᵐ ngu ya tsø ri yot'a ja ra 'bexuui,

16 ne guí mañhᵐ ra hoga noya dega te pa nzantho. Nu'bᵐ gui 'buhᵐ xá hño ngu núna dí xi'ahᵐ, ma ga johya ndunthi nu stua yopa penga ra Zidada Jesucristo, ngue'a gue'bᵐ ma ga paḍi gue gatho nú'a stá pefi hinxá ma 'medi, ma da hneca ra hoga sofo nú'a stá pefi ja gue'ahᵐ.

17 Ha nu'bᵐ ga tu po rá ngue'ahᵐ, guehna ngu 'nara hña'ti dí umbabi Ajuᵐ mahyεgui co ri jam-frihᵐ. Nu'bú ga johya ngue'a dí paḍi gue dí

uñh_u mahyεgui ma hñá'tih_u, y njab_u ga johyah_u mahyεgui.

¹⁸ Hanguε johyah_u nehe, pa ga pε'tsh_u 'nada ra johya.

Ra Timoteo ne ra Epafrodito

¹⁹ Dí beni ga pεmp_u 'bestho ra cu Timu dua c'a'ts'ah_u 'b_u njab_u rá paha ma Zidadah_u, pa nu stua pengui'a da xicagui de gue'ah_u, pa njab_u da hñu ma m_ui, ne ga johya.

²⁰ Ngue'a hønse ra cu Timu go gue'a 'nada ra mfeni dí pε'tshe, ne dí tagui dí tuhe por gue'ah_u.

²¹ Ngue'a gatho nú'u ma'ra ya cu oda yá mfeni de yá 'bεfi pa yá hñose'u, hingo oda yá mfeni de rá 'bεfi ra Zidada Jesucristo.

²² Y nu'ah_u guí patuah_u rá 'm_ui ra cu Timu. Nú'á xi faxcagui pa dí mamba rá noya Ajuá, nja ngu 'nara t'u faxa rá dada ja rá 'bεfi.

²³ Hanguε dí beni ga pεmp_u pa dua c'a'ts'ah_u, hønse dí tø'mi ga pađi te grá ma de núna dí thogu-
iua.

²⁴ Dí camfri gue co rá mfats'i Ajuá necagui ga mab_u 'bestho ga c'a'ts'ah_u.

²⁵ Nehe dí beni gue mahyoni ga pεmp_u nehe ra cu Epafrodito, guehni 'nama hoga compa de ja ra 'bεfi pa dí ñambaheua rá noya Ajuá. Nuni ra cuni go guehni uá pεnh_u pa e bi maxcagui.

²⁶ Y xa beni ndunthi de gue'ah_u pa da mab_u, ne xi tu rá m_ui ngue'a bi bađi gue gá pañ_u bi hñeni.

²⁷ Xi majuani bi hñeni nts'edi asta ya mi ma xa duhma, pe Ajuá bi mε'tsa ra huecate de guehni, y hinga hønseñi, necagui nehe, bi mεsca ra huecate, ngue'a 'b_u xa duhmañi, nu'bá ma'na xa du ma m_ui.

²⁸ Hangue por gue'a xi dí ne ga pempu pa gui johyahu nu xcrí hyanthu ma'na'qui, y necá ga johya nehe.

²⁹ Nu xcrí hyanthu da zombuni, xi da johyahu ndunthi, ngue'a guehni 'nama cuhu de ja rá thuhu ma Zidadahu, ne xi da umfu ra hmate, ne numahñobihu gatho ma'ra yá 'mehni Ajuá di nguni.

³⁰ Ngue'a nuni ya mi ma da du hmaha po rá 'befi ra Zidada Jesucristo. Nuni himbi jamasu de ya ts'othogui, hangue e bi mefi 'nara 'befi nú'a himbi za go gá pefihu ngue'a guí 'bahu yabu de guecua.

3

'Yohu xá hño ngu rí 'ñepi

¹ Y nubyá zi cuhu, johyahu ja rá thuhu ra Zidada. Pa gueque hingui tsabigui ga xi'ahu ma'na'qui de nú'a ya stá op'ahu, y xá hño ga ben'ahu ngue'a go pa ri hño hu.

² Nsuhu de nú'u ya ts'oja'i hingui øt'e nú'a xá hño ne ri manda da thu'tsua ra seña ja rá ndo'yo 'na, ngu manga ra ndaxjua ley.

³ Ngue'a nujú go guecaguihu dí pe'tshu ra seña xi majuani ja ma corasohu ngue'a stá camfrihu Ajuá ne dí nsundahu'a po rá ts'edi ra Maca Nda hi ne drí johyahu ngue'a yá metiguihu ra Zidada Jesucristo. Hindí camfrihu gue nú'a ra seña thu'tsua ja rá ndo'yo 'na gue por gue'a ma da mpøhø 'na.

⁴ Nuga da zahma ga beni gue ma ga mpøhø co ma hoga 'befi ne ma hñoja'i stá øt'e de ma ts'edi sehe, asta ma'na da za ga beni ndunthi que ma'ra ya ja'i.

⁵ Ngue'a rá hñato ma pa de stí 'bui, bi thusca nú'a ra seña ja ma ndo'yo ngue'a drá me Israel, stí 'ñehe de yá ja'i ndu ra Benjami, drá xodyo ngue'a ma dada ma nana myá xodyo. Y nuga ndí øt'a gatho ngu nú'a manga ja rá ley ya xodyo, ngue'a ndrá fariseo.

⁶ Xi ndí øt'a gatho yá ley ya xodyo, hangue xi ndí øt'tua ra nts'o'mui nú'u ya cu xqui gamfri ra Zidada Jesucristo. Y mi jo'o to'o da 'ñena gue hinduí øt'a gatho ngu nú'a manga ra ley.

⁷ Gatho nuya ya t'øt'e ndí øt'a ma'met'o, pa guecagui xi mri muui ndunthi, pe núbya ndá camfri ra Zidada Jesucristo, dá pađi gue nú'a ndí øt'a ma'met'o hinte ri muui.

⁸ Y xi majuani gatho ya t'øt'e nú'u ja ja ra ximhai, pa guecagui hinte ri muui'u, dí ut'a ra uenda ngu ya paxi dá føtbu pa go dá pađi ra Zidada Jesucristo. Stá tsopu gatho pa go dá pađi ma zi Hmuhu ra Jesucristo,

⁹ ne pa bi za dá 'natho'be'a, y njabu dí 'bui xá hño ja rá thandi Ajuá. Y hingue ngue'a dí øt'a ngu nú'a manga ra ndaxjua ley dí 'bui xá hño ja rá thandi Ajuá, nuga dí 'bui xá hño ja rá thandi'a ngue'a dí camfri ra Zidada Jesucristo. Hangue por gue'a Ajuá handgagui gue xá nt'axigui ngue'a stá camfri.

¹⁰ Nubyá nu'a dí ne, dí ne ma'na ga pađi ra Zidada Jesucristo. Dí ne ga patua rá ts'edi de nú'a ra 'ra'yo te bi me'tsi de mi yopa nte'a de ja ya du, ne dí ne ga nja ngu bi nja'a himbi mađi rá te, bi thogui ya ts'othogui ne asta bi du.

¹¹ Dí ne ga njabu masque ga tu, pa njabu ga pe'tsa 'nara 'ra'yo te nehe ngu nú'a ra te bi me'tsi nu mi

yopa nte de ja ya du'a.

Ga øth_u ra ts'edi pa ga tsøñh_u asta rá ñani nuna ra 'ñu drí neh_u

12 Pe hindí ena gue ya xi dí 'b_ui xá hño ngu núna dí ma, dí pa_{di} gue drí 'b_etho pa ga 'b_ui xi xá hño, pe nuga dí sigui dí øt'a ra ts'edi pa ga ts_udi nú'a ra hoga'm_ui xi xá hño ngu nú'a bi ne ra Zidada Jesucristo ga ts_udi nu mi z_ucagui ra m_udi'a.

13 Zi cuh_u, nuga hindí ena gue ya dí p_e'tsa nú'a ra hoga'm_ui'a, pe nu'a dí ne, ga pumfri gatho nú'a ya stá øt'e, ne ga øt'a ra ts'edi ga sigui ga hongá nú'a ra hoga'm_ui asta hinga ts_udi.

14 Ne dí øt'a ra ts'edi pa ga tsøni asta rá ñani nuna ra 'ñu drí neh_u asta hinga h_anga nú'a ra th_ah_a xpá m_escaguih_u Aju_a nuni mahets'i, nú'a xa ñatcah_u da 'rac_u ngue'a dí camfrih_u ma zi Hmuh_u ra Jesucristo.

15 Gathoguih_u nú_u xa z_e ma jamfrih_u, mahyoni ga beñh_u ngu nú'a ja juadi dá ma. Pe 'b_u hinguí beñh_u ngu dí bengá, Aju_a da 'ñu't'ah_u pa gui beñh_u ngu dí bengá.

16 Pe nu'a mahyoni ga øth_u, ga t_eñh_u nú'a ya stá pa_hu.

17 Ma zi cu'ih_u, 'yøth_u ngu nú'a xcá hyanth_u dí øt'e, ne hyanth_u nú'u ma'ra to'o øt'e ngu nú'a dí øt'e, pa njab_u gui 'yøth_u ngu øt'u nehe.

18 Ngue'a ngu stá xi'ah_u ndunthi ya 'mi'qui ne dí xi'ah_u ma'na'qui co ndunthi ra dum_ui asta ta_qui dí zoni, xi 'b_ui ndunthi nú'u ri 'ñet'a gamfri, pe co yá ts'o'b_efi ri hnequi gue ri _utsabi rá du ra Zidada Jesucristo.

19 Pe nú'Ꞥ ya ja'i'Ꞥ hinda ma da mpont'ui rá cuꞤ AjuꞤ. Nuyá ts'onc'at'i'Ꞥ go gue'Ꞥ ja ra uenda ngu yá zídada'Ꞥ, ne ri johyatho'Ꞥ da 'yøt'a ya ts'ot'øt'e nú'Ꞥ ri japi da 'bꞤ yá tsa. Nu'ú oda yá mfeni ya t'øt'e de guecua ja ra ximhai.

20 Pe nujá oda ma mfenihꞤ ya t'øt'e de mahets'i ngue'a ya dyá menguhꞤ de guehni, ne dí tø'mhꞤ nehe gue ja dí 'ñehni ma zi PøhøtehꞤ, y nú'á go gue'a ma ZidadahꞤ ra Jesucristo.

21 Nú'á go gue'a ma da patca nuna ma 'bahꞤ dí hahꞤbya pa da za ga 'bahꞤ ngu rá 'bai'a xá nsunda. Nu'á ma da patca ma 'bahꞤ co nú'a ra danga ts'edi pꞤ'tsi pa ri manda gatho ya t'øt'e de guecua ja ra ximhai ne mahets'i.

4

JohyahꞤ nzantho ngue'a guí camfrihꞤ ma ZidadahꞤ

1 Hangué por gue'a ma zi hmꞤca cu'ihꞤ, xi da sigui gui 'bahꞤ xá hño co nú'a ra jamfri xcá hñañhꞤ de ma ZidadahꞤ. Nu'ahꞤ xi dí ma'ahꞤ ne dí ne ga hant'ahꞤ ma'na'qui, ngue'a por gue'ahꞤ xi drí johya, ne po ri jamfrihꞤ ma ga hꞤnga 'nara thꞤhꞤ.

2 Dí bꞤntebi ra nju Evodia ne ra nju Sintique da mpumbabi pa da 'mꞤi'Ꞥ co 'nada ra mfeni ngue'a ri 'natho'Ꞥ co ra Zidada.

3 Y nú'i ma hoga mfats'i'i de ja rá 'bꞤfi AjuꞤ, dí bꞤnte'i gui faxa nú'Ꞥ ya nju pa da mpumbabi, ngue'a go gue'Ꞥ bi maxcagui ndunthi de ndí 'yobꞤ ndí mꞤnga ra mꞤca noya co ra cu Mente ne gatho nú'Ꞥ ma'ra ya cu mri mpꞤfi con guecagui. Nú'ú ya xpá t'opa yá thuhu'Ꞥ nuni mahets'i ja ra libro dega te.

4 Xi da johyah_u nzantho ja rá thuhu ra Zidada, ne dí xi'ah_u ma'na'qui: ¡Xi da johyah_u!

5 'Bah_u nzantho co ra hñoja'i pa da badi gatho ya ja'i gue nu'ah_u xi gyá hoja'ih_u. Ma Zidadah_u ya ma dua yo pengui 'bestho.

6 Ne ote guí tu ri m_uih_u. Nu'a gui 'yøth_u, xipabih_u gatho Aju_u, ne 'yapabih_u te gatho øt'ah_u ra 'bedi, nehe umf_u njamadi de gatho nú'a te da 'ñe'ah_u.

7 Nu'b_u gui 'yøth_u njab_u, Aju_u da 'ra'ah_u 'nara hum_u nú'a xi ra dangui asta hingui tsa to da badi, y nuna hum_uina da sup'a ri corasoh_u ne ri mfenih_u ngue'a guí 'b_uh_u co ra Zidada Jesucristo.

Dá 'yoda ri mfenih_u nú'a xá hño

8 Nubyá ma zi cu'ih_u, dá 'yoda ri mfenih_u gatho nú'a majuani, ne nú'a xá nsunda, ne nú'a xá hño, ne gatho nú'a xá nt'axi, ne ra hñogaja'i, ne nú' ya t'øt'e hm_u gue xá hño. Dá 'yoda ri mfenih_u nú'a guí pah_u gue xá hño, ne nú'a rí 'ñep'ah_u.

9 'Yøth_u ngu nú'a dá u't'ah_u ne nú'a gá pah_u ndí øt'e, ne nú'a gá 'yøh_u dá xi'ah_u, ne nú'a gá hyanth_u ndí øt'e. 'Yøt'eh_u njab_u y nu Aju_u da 'm_ui con gue'ah_u ne da 'ra'ah_u ra hum_u.

Ya gamfri me Filipino pempa ra mfats'i ra apostol Pablo

10 Drí johya ndunthi ja ra Zidada ngue'a nubyá ya xcá yopa benj_u, ne xcá faxcah_u. Hingue xqui pumfriguih_u, hønse ngue'a himi tsa hanja gui faxcah_u.

11 Nuga hindí manga njab_u ngue'a te øtca ra 'bedi, nuga stá padi ga johya co nú'a dí pø'tsi.

12 Stá p̄adi ga tseta ra hño_ya, ne stá p̄adi ga 'bui co ra hño. Stá p̄adi de gatho, ra hniñ_a o ra thuhu, ne 'b_u di ja o di otho.

13 Co nú_a ra ts'edi di 'racagui ra Zidada Jesucristo, nuga gatho da za ga tseti nú_a da 'ñepqui.

14 Pe xi xcá øtc_h ra hño ngue'_a gá faxcagui_h ja ma ts'othogui.

15 Ngu guí p_h nú'_{ah} guí 'b_uh_u Filipo, nu de ndá f_udi da m_anga ra m_aca noya, ne de ndá p_omb_u Macedonia, bi njo'o ma'ra to'o bi 'racagui ra mfats'i, h_ons_e nuri nij_h nguí p_enc_h ra mfats'i dega jam_adi ngue'_a stí xi'_{ah} rá noya Aju_a.

16 Ne de nduí 'b_u ja ra hnini Tesalononica, hingue 'na'quitho gá p_enc_h ra mfats'i pa nú'_a te ndí honi.

17 Nuga hindí ja po nú'_a ra mfats'i gá 'rac_h. Nuga dí ja pa gui hañ_h nú'_a ra th_h da 'ra'_{ah} Aju_a.

18 Nuga ya stá h_ani nú'_a ri mfats'i_h asta ma'na ndunthi de nú'_a ndí honi, nú'_a gá p_enc_h co ra cu Epafrodito, y con gue'_a asta pongui. Nú'_a gá p_enc_h gue'_a ngu 'nara 'baha y_ani xá c_hhi nú'_a xcá umf_h Aju_a, ne nu'_a ri ho'_a.

19 Aju_a ma Dadah_u da 'ra'_{ah} gatho nú'_a gui hyoñ_h, ngue'_a go gue'_a tsa da 'rac_h gatho ya hño xá nsunda por nú'_a bi 'yøt'a ra Zidada Jesucristo.

20 ¡Drá nsunda pa nz_antho Aju_a ma Dadah_u! Njab_u gue'_a.

Ra nzengua p_ehna ra apostol Pablo mi uadi ra carta

21 Dí p_eñ'_{ah} ra nzengua de rá thuhu ra Zidada Jesucristo gatho nú'_{ah} gyá gamfri_h me

Filipo. Nehe peñ'ahub_u ra nzengua gatho nuya cu dí 'b_u'beua.

²² Nehe peñ'a'ihub_u ra nzengua nuya gamfri pεpabi ra Cesa ra danga nda de guecua Nroma, ne gatho ma'ra ya cu 'b_ui de guecua.

²³ Ma Zidadah_u ra Jesucristo da jap'ah_u gatho'ih_u. Njab_u gue'a.

Ra 'Ra'yo Testamento
New Testament in Otomi, Mezquital (MX:ote:Otomi,
Mezquital)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Mezquital

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomi, Mezquital

ote

Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Mezquital

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

c6437f19-566b-5232-8b2a-5c88e5a5622b